

Donderdag 6 september 2012

**Toespraak van JOKE SCHAUVLIEGE
VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU, NATUUR EN CULTUUR
Vlaanderen voldoet aan Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater**

(enkel het gesprokene telt)

Geachte burgemeester (Denert),
Geachte voorzitter (RvB - Marc van den Abeelen),
Geachte gedelegeerd bestuurder (Luc Bossyns),
Dames en heren,

Vandaag kunnen we tevreden en met enige trots zeggen dat we volledig voldoen aan alle verplichtingen van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. We hebben dit huzarenstuk tot een goed eind gebracht en dat is vooral te danken aan de **gezamenlijke** inspanning van **alle** partners.

Van bij de oprichting van Aquafin in 1990 was de druk op de ketel behoorlijk hoog. Op 20 jaar tijd – en dat is kort, zeker in deze sector – is er enorm veel werk verzet en geld geïnvesteerd, zoals meneer van den Abeelen daarnet aantoonde. Twintig jaar geleden was het pover gesteld met de waterkwaliteit in Vlaanderen. We hadden voor waterzuivering een **enorme** achterstand op sommige andere Europese landen. De Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater van 1991 legde de lat voor ons zeer hoog.

Enkele ingrepen vanuit het beleid hebben ons geholpen om over die lat te gaan. De **oprichting van de nv Aquafin en de Vlaamse Milieumaatschappij** in het begin van de jaren 90 gaf de waterzuivering een planmatige onderbouw. De heffingen op de verontreiniging van het oppervlaktewater, en nu de saneringsbijdragen en de vergoedingen, zorgden voor de noodzakelijke financiële middelen.

Daarnaast hebben we in de uitbouw **prioriteiten** gelegd. Zo kregen werken met het grootste ecologisch rendement voorrang in de investeringsplanning van de VMM. Dat was ook nodig. Na een eerste veroordeling door het Europees Hof (2004) hebben we een taskforce opgericht, met vertegenwoordigers van mijn kabinet, Aquafin en de VMM om de uitvoering van de meest dringende projecten te versnellen. Het resultaat hiervan is dat we vandaag de laatste infrastructuur officieel in werking zetten.

Twintig jaar waterzuivering werpt zijn vruchten af. De zuiveringsgraad - het percentage van de inwoners waarvan het afvalwater na transport via rioleringen en collectoren effectief

gezuiverd wordt in een zuiveringsinstallatie - steeg op 20 jaar van **amper 30% naar ongeveer 80%**.

Dat kostte een aardige cent: **ruim 3,7 miljard euro voor de gewestelijke saneringsinfrastructuur en nog eens meer dan 1,2 miljard gewestelijke subsidies ter ondersteuning van meer dan 3.200 gemeentelijke projecten.**

Maar de vooruitgang is opvallend. In 1991 scoorde nog 12% van de meetplaatsen slecht. Nu komen zwaar verontreinigde oppervlaktewateren nog maar **uiterst zelden** voor (0,2%). De kwaliteit in de meeste waterlopen is ook zichtbaar verbeterd. Het aantal vissen stijgt en een aantal vissoorten is terug van weggeweest.

Dames en heren,

De lat van de Richtlijn Stedelijk Afvalwater is dus gehaald, maar er wachten ons nieuwe uitdagingen. Om te voldoen aan de doelstellingen van de **Europese Kaderrichtlijn Water** zijn nog belangrijke investeringen nodig voor de uitbouw én de vervanging van de waterzuiveringsinfrastructuur om de waterkwaliteit op peil te houden en nog te verbeteren zowel voor de gemeenten als het gewest.

Daarom heb ik het financieringsbeleid van mijn voorgangster doorgetrokken en heb ik de terugbetalingstermijn van waterzuiveringsprojecten van 15 jaar naar 30 jaar verhoogd. Die termijn ligt meer in de lijn van onze buurlanden en van de levensduur van de infrastructuur. Hierdoor komen er meer middelen vrij voor bijkomende investeringen op korte termijn. Via het Lokaal Pact draagt de Vlaamse Regering jaarlijks voor 100 miljoen euro aan gemeentelijke projecten over aan het Vlaamse Gewest. Dat geeft de gemeenten meer ademruimte.

Bovendien hebben we de gemeentelijke saneringsbijdrage ingevoerd. Gemeenten haalden hiermee in 2011 een 278 miljoen euro op. Het Vlaams Gewest legt daar jaarlijks 110 miljoen euro aan subsidies voor gemeentelijke rioleringen bovenop.

Dames en heren,

Achterstand kun je soms in voorsprong ombuigen. De achterstand en de moeilijkheden waarmee we in Vlaanderen kampten bij de uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur, hebben onze creativiteit en innovatiekracht aangescherpt. Ik denk bijvoorbeeld aan de oudere installaties die gerenoveerd moesten worden om stikstof en fosfor te verwijderen. Om de lange doorlooptijd van omvangrijke renovatieprojecten te vermijden, introduceerde Aquafin nieuwe technieken om aan de Europese norm te voldoen en die ook een aanzienlijke tijdswinst opleverden.

Via Aquafin heeft het Vlaamse Gewest ook geïnvesteerd in de opbouw van **kennis** over de hele afvalwatercyclus. Dat loont ook **internationaal**. Aquafin treedt op als gewaardeerde partner in tal van nationale en door de Europese Unie gesubsidieerde onderzoeksprojecten. Het bedrijf focust daarbij op drie toekomstgerichte thema's: ten eerste, de effecten van de

klimaatverandering, ten tweede, integraal waterbeheer, en ten derde, het patrimoniumbeheer van de rioolinfrastructuur.

Om een betere inschatting te maken van mogelijk strengere normen voor het gezuiverde afvalwater, neemt Aquafin ook deel aan onderzoeken naar nieuwe technologieën om organische vervuilende stoffen zoals bepaalde medicijnresten uit het afvalwater te halen. Die kennis passen we toe in eigen regio maar draagt ook bij tot de **innovatieve kracht** van Vlaanderen.

Om Vlaanderen als expert in afvalwaterzuivering op de kaart te zetten, stimuleren we Aquafin om de knowhow te valoriseren bij zowel de gemeenten en de industrie in Vlaanderen, als in het buitenland. Zo gebruiken we onze voorsprong om onze expertise ook internationaal te vermarkten. Dat laatste – zo leert de ervaring – lukt het best in samenwerking met een partner die lokaal verankerd is.

Twee jaar geleden was ik op de Wereld Expo in Shanghai bij de ondertekening van een strategisch partnership tussen Aquafin en de Chinese aannemersgroep BCEED, één van de grote internationale aannemersgroepen. Dat partnerschap heeft intussen al gezorgd voor een membraanbioreactor in Kunshan, ten noordoosten van Shanghai, onder de supervisie van Aquaplus, dochtermaatschappij van Aquafin. Ook voor twee andere geplande zuiveringsinstallaties in dezelfde stad kan Aquaplus die rol spelen. Tegelijk lopen er onderhandelingen met BCEED voor de plaatsing van operationele sturingstoestellen op rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's).

In India, die andere Aziatische tijger, heeft Aquafin vorig jaar de joint venture ASEWater Technologies opgericht met het Indiaas-Belgische ASE Structure Design. ASEWater Technologies richt zich op de waterbehoefte van de Indiase industrie: uiterst belangrijk in een land waar een gigantische kloof gaapt tussen de vraag en het aanbod aan zuiver water.

Maar ook in eigen regio heeft Aquafin dus nog werk voor de boeg. Voldoen aan de Kaderrichtlijn Water, die een goede kwaliteit van het oppervlaktewater beoogt, is de volgende uitdaging. Naast de inspanningen van de gemeenten zijn hiervoor nog veel verbeteringen aan het rioleringsstelsel nodig. En uiteraard moet het hele patrimonium ook goed beheerd, onderhouden en waar nodig gerenoveerd worden. Maar ook daar doen we investeringen voor. En ik ben ervan overtuigd, samen kunnen we ook dié uitdaging aan.

Ik dank u.

Joke Schauvliege

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur